

Földnapi, madarak, fák napi „vetélkedő”

Készítette: Velkey Zoltán

Pedagógiai cél:

A gyerekeket csoportosan játékos formában próbáljuk érzékenyíteni a szűk és tágabb környezetük védelmére. Fő cél a megfelelő környezeti attitűd kialakítása, vagyis a környezettel harmóniában élő, környezettudatos gondolkodású ember nevelése, aki odafigyel környezetére, ehhez megfelelő tudással, beállítottsággal, motivációval bír. A környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel kialakításához nem elegendőek önmagukban a kognitív követelmények. A megszerzett tudás mellett az érzelmi viszonyulás és a környezetbarát szokásrend kialakítása is kívánatos. Az egyéni magatartás és szokások változása érdekében el kell fogadni a fenntartható élet etikáját. Az érzelmi ráhatás és a szokásformálás szinte fontosabb, mint az ismeretek megszerzése. Legtöbb szokásunk alapja a korai életkorhoz kapcsolódik, mélyen begyökerezve tudatalattinkba, irányítva későbbi cselekvéseinket, döntéseinket. A általános iskolás kor meghatározó a környezettudatos magatartás, az ökológiai szemlélet formálása szempontjából.

Téma: Madarak, fák, fenntarthatóság

Korcsoport: általános iskola 6. osztály

Létszám: 2 osztály, kb. 56 fő

Segítők: a két osztály osztályfőnökei, hat további bevont pedagógus

Helyszín: Szent Imre Iskola épülete és udvara

A foglalkozás időkerete: 90 perc

Anyagok, eszközök: fényképek, (puzzle), kartonok, filctoll, rajzlap,

Előkészítés:

A kiállítás plakátjainak elkészítése a gyerekek (6 önkéntes) segítségével a fenntarthatóság témakörében, ehhez adatgyűjtés, fényképek gyűjtése.

Iskola térkép készítése, a feladatok elhelyezése, elrejtése a térképen megjelölt pontokon, fényképek készítése az iskola egyes kis részleteiről. Úti levelek elkészítése.

Tanárok, mint állomások elhelyezése 1-8.

Megvalósítás:

- ráhangelés: rövid megnyitó az iskolaudvaron: honnan ered? Az év fája, madara stb. az állomások nevei.
(vándorsólyom, virágos kőris, óriás szitakötő, süngomba, földikutya, kornistárnics, elevenszülő gyík, balin)
Háttér zene: Révész Sándor: Vigyázz a madárra

• Fő tevékenység:

1. A gyerekek csapatokat alkotnak úgy, hogy állatos képeket húznak, majd az állatot hanggal, mozgással megkeresik csapattársaikat. (8 fajta állatos kép segítségével csapat kialakítása, motiválás, kedvesítés a további feladatokhoz. (állat: kutya, macska, egér, medve, rigó, veréb, elefánt, kígyó)
2. Megkapják a csapatok az úti csomagot. (térkép, úti levél)
3. Indul a játék, mindenkinek meg kell keresni a jelölt pontokon elrejtett feladtleírást, hogy hol melyik állomáson kezd a csapatuk, közben be kell jelölni, hogy az iskoláról készült 8 közeli részletfotó hol található a térképen.

Állomások:

1. Madárhang felismerés. (a vetélkedőt megelőző két héten, a faliújságon egy-egy madár több fényképe megjelenik (a nap madara) és az iskolacsengő e madár hangján szólal meg, továbbá az iskolarádióban és a faliújságon rövid ismertető jelenik meg a kiválasztott madárról.) Az állomáson lévő tanár lejátszik 8 madárhangot, a csapatnak ki kell választania egy listából, hogy hányadiknak melyik madár szólal meg?
2. A 13 tablós kiállítás megtekintése a fenntarthatóság témakörében, majd annak tartalmából tesztkérdésekre válaszadás. (A 13 tablót a gyermekek közösen a megelőző héten a fenntarthatóság témakörében tanár segítségével készítik elő.) 13 kérdésre várunk 13 választ, majd a válaszokat az állomáson lévő tanár kiegészíti, ha szükséges.
Lehetséges kérdések:
Hány százalékkal nőtt a világ energiafelhasználása egy bizonyos intervallumban?
Hányszor annyi energiát használ fel egy gazdag állam állampolgára átlagosan egy évben, mint egy szegény országban?
Hol működik Európa legnagyobb naphőgyűjtő gyára?
Egy hektár erdő hány tonna szén-dioxidot képes megkötni?
Stb.
3. Activity (állatok, növények, természetvédelmi fogalmak eljátszása, elmutogatása. Egy csapatnak 3 fogalom elmutatására van lehetősége, az időt mérve dől el ki a leggyorsabb, bár természetesen a feladat hiánytalan teljesítése a cél!
4. Hód és vidra etető csúszkás játék (a vidra halakat, egyéb állatokat, a hód pedig fakérget, növényeket eszik) Ki milyen értékű táplálékot és abból hányat tud a megfelelő állat szájába juttatni? A táplálékot kis korongok jelképezik ráragasztott képekkel, amit a játékasztal túlsó felén lévő két nyílás (hód száj, vidra száj)

egyikébe kell becsúsztatni. Mindenki hármat lökhet, össze adódnak a pontszámok)
A játék saját készítésű.

5. Lábnymok alapján állatok felismerése (egy kisebb területen meg kell találni a nyomokat, majd megnevezni, milyen állathoz tartoznak azok?)
6. Fafajták felismerése (mind a hét csapattag kirak egy viszonylag egyszerű puzzle képet egy ismert fáról, majd a kirakásuk után közösen fel kell ismerni őket.
7. Irodalmi, történelmi kvízzjáték. Milyen szólásokat, művészeti alkotásokat, dalokat, verseket stb. ismersz a megfelelő témában? 8 kérdésre várunk választ.

Példa a kérdésekre:

A magyarok totemállata, a turulmadár melyik madárból eredeztethető?

A holló egyre gyakrabban előforduló védett madarunk. Kinek volt a címerállata?
Melyik népmesében változnak át a hollók gyönyörűséges lányokká?

Mi a fabula?

A Toldiban található toportyán micsoda?

Melyik állat szerepel Arany János családi kör című versében?

Mit csinál az, aki kígyót, békát kiabál?

Milyen kutya fajta volt Lassie?

Stb.

8. Játékos kísérletek, feladatmegoldás
Hogyan lehet egy kis kártyára akkora lyukat vágni, hogy átférjen rajta a fejed?
Titkosírás szódabikarbónával.
Miért úszik az olaj a vízben? Ez milyen problémát okoz a természetben?

Zárás, visszajelzés, értékelés a gyerekekkel

Állomásonként a helyes megfejtő csoportok kapnak óriási puzzle darabokat, összesen 7x7-et, amiből az év állata, fája, stb. kirakható. A feladatok végén az összes gyermek 2 csoportra oszlik és 2 db 5x5-ös képet raknak ki a megszerzett darabokból, illetve plusz egy kiegészítő darabból a csoport együtt úgy, hogy a puzzle hátlapján a négy oldalon jelek vannak és azok alapján kell meghatározniuk a saját helyüket közös gondolkodással, majd, ha megvan a helyük, meg kell fordítani a képet és az így ad ki egy teljes képet.

Gyerekek ezután felsorakoznak. Eredményhirdetésen mindenki nyertes, aki sikeresen teljesítette a feladatokat.

Emlék oklevelek és jutalom cukorkák osztása.
Közös, illetve tanári értékelés, hogyan sikerült a két órás vetélkedő?

Értékelés a kollégákkal, segítőkkel

Közös megbeszélés, hogyan sikerültek az egyes állomások, mit kellett volna másképp csinálni, kell e változtatni valamin a jövőben, hogy még sikerebb legyen a vetélkedő?

Utómunka

Az állomások „lebontása”, az asztalok, a játékok, eszközök visszavitele a helyükre.
A tanárok elmennek sörözni!